

**Propozycje tematów na ustny egzamin maturalny z języka polskiego
w roku szkolnym 2014/2015
w Zespole Szkół Mechaniczno-Elektronicznych w Bytomiu**

Literatura

1. Literackie portrety ludzi szczęśliwych. Analizując wybrane przykłady, omów różne sposoby ich przedstawiania.
2. Analizując wybrane przykłady literackie, omów różne sposoby przedstawiania wizerunku rycerza.
3. Postawy prometejskie i ich funkcje w literaturze. Dokonaj analizy zagadnienia; wykorzystaj w wypowiedzi wybrane przykłady z różnych epok.
4. Muzyka w utworze literackim. Omów jej rolę i sposób przedstawienia, analizując celowo wybrane przykłady.
5. Tytuł, motto, ostatnia scena jako klucze do interpretacji dzieła literackiego. Omów, analizując wybrane przykłady.
6. Motyw kłótni w literaturze. Omów jego funkcjonowanie, analizując wybrane dzieła z różnych epok.
7. Obrazy Arkadii w literaturze. Omów ich funkcje, analizując wybrane przykłady z różnych epok.
8. Czy literatura polska jest literaturą szczęśliwych finałów? Zanalizuj zakończenia wybranych utworów literackich i przedstaw swoje wnioski.
9. Sceny pojedynków w literaturze. Dokonaj analizy wybranych przykładów i omów ich funkcjonowanie w literaturze różnych epok.
10. Duchy, mary, zjawy w literaturze. Omów funkcje tego motywu na podstawie analizy wybranych przykładów.
11. Biografia twórcy jako tworzywo literackie. Dokonaj analizy wybranych utworów z różnych epok i omów sposób wykorzystania biografii w dziele literackim.
12. Inspiracje antykiem w polskiej literaturze. Analizując wybrane dzieła literackie, omów sposób wykorzystania motywów antycznych.

13. Inspiracje tradycją biblijną w polskiej literaturze. Analizując wybrane dzieła literackie, omów sposób wykorzystania motywów biblijnych.
14. Bohater romantyczny w tradycji literackiej późniejszych epok. Analizując wybrane przykłady, wskaż nawiązania do romantyzmu i omów ich funkcje.
15. Analizując wybrane przykłady literackie, omów złożone relacje pomiędzy ludźmi a Stwórcą i sposoby ich wyrażania.
16. Konformizm i nonkonformizm w postawach bohaterów literackich różnych epok. Omów, odwołując się do wybranych dzieł literackich.
17. Sarmata o sobie, inni o Sarmacie. Analizując wybrane dzieła literatury polskiej, omów różne sposoby kreowania wizerunku Sarmaty.
18. Postać wojownika w literaturze fantastycznej. Analizując wybrane utwory, omów jego różnorodne wizerunki.
19. Symbole w literaturze. Omów różne ich funkcje, analizując wybrane utwory literackie.
20. Przedmioty zwykłe, szczególne, magiczne... Na podstawie analizy utworów literackich z różnych epok omów, jaką funkcję pełnią te przedmioty w świecie przedstawionym.
21. Cyfry, liczby, kody, szyfry... w literaturze. Omów ich funkcje na podstawie analizy wybranych utworów.
22. Przyroda w literaturze. Analizując wybrane utwory różnych epok, omów sposoby jej przedstawiania oraz funkcje, jakie pełni w wykreowanym świecie.
23. Drzewa jako bohaterowie literaccy. Porównaj sposób ich przedstawienia i funkcje, które pełnią w utworach.
24. Miłość i cierpienie. Omów sposób realizacji motywu, analizując wybrane przykłady literackie z różnych epok.
25. Motyw tańca w literaturze. Analizując wybrane przykłady literackie, omów sposoby jego realizacji i funkcje.
26. Niewłaściwe wybory, fałszywe kroki, błędy. Analizując wybrane utwory literackie z różnych epok, omów ich wpływ na losy bohaterów.
27. Portrety matek w literaturze polskiej i ich funkcje. Omów, analizując wybrane utwory z różnych epok.
28. Przepowiednie, proroctwa, wróżby. Analizując wybrane przykłady literackie, omów sposoby ich realizacji i funkcje.

29. Motyw wędrówki w literaturze. Analizując wybrane przykłady, omów sposoby jego realizacji i funkcje.
30. Wielcy wodzowie i sposoby ich kreowania w literaturze. Omów różne wyobrażenia bohaterów, analizując wybrane dzieła.
31. Heroizacja i deheroizacja bohatera literackiego. Dokonaj analizy wybranych przykładów. Omów funkcje tych zabiegów.
32. Katastroficzne wizje rzeczywistości w literaturze. Omów sposób ich realizacji, analizując wybrane przykłady.
33. Przemiana wewnętrzna jako motyw określający osobowość bohaterów literackich. Analizując wybrane przykłady, omów sposoby jego realizacji i funkcje.
34. Wesela, bale, biesiady, uczty jako motyw literacki. Analizując wybrane przykłady z różnych epok, omów sposoby jego realizacji i funkcje.
35. Różne sposoby funkcjonowania motywu winy i kary w dziele literackim. Analizując wybrane przykłady, omów sposoby jego realizacji i funkcje.
36. Bohaterowie literaccy wobec konieczności dokonywania tragicznych wyborów. Analizując wybrane utwory literackie z różnych epok, omów wpływ takich decyzji na losy bohaterów.
37. Tragizm pokolenia Kolumbów w literaturze. Scharakteryzuj postawę bohaterów-przedstawicieli rocznika '20 wobec wojennej rzeczywistości, analizując wybrane dzieła literackie.
38. Człowiek w systemie totalitarnym. Analizując wybrane utwory XX wieku, omów wpływ ideologii totalitarnej na postawy bohaterów literackich.
39. Zwierzęta jako bohaterowie literaccy. Zanalizuj wybrane utwory, omów sposoby kreacji i funkcje.
40. Literackie sceny śmierci bohaterów. Analizując wybrane dzieła różnych epok, omów różnorodność i funkcje scen umierania.
41. Motyw snu, wizji i halucynacji w literaturze. Analizując wybrane przykłady, omów sposoby ich realizacji i funkcje.
42. Analizując wybrane przykłady, omów sposób kreacji bohaterów-buntowników w literaturze różnych epok.
43. Świat realny i magiczny w powieściach *fantasy*. Analizując wybrane utwory, omów sposób kreacji świata przedstawionego.

Związek literatury z innymi dziedzinami sztuki

44. Fascynacja ludzkim ciałem w literaturze, malarstwie i rzeźbie renesansu. Porównaj sposób jej wyrażania, analizując wybrane przykłady.
45. Symbol jako środek wyrazu w literaturze i malarstwie. Porównaj jego wykorzystanie w wybranych dziełach z różnych epok.
46. Kwiaty, krzewy, drzewa, warzywa w literaturze i malarstwie. Porównaj sposób ich przedstawienia i wykorzystania w wybranych przykładach.
47. Noc w literaturze, malarstwie i muzyce. Dokonaj analizy porównawczej sposobu realizacji tego motywu; odwołaj się do wybranych przykładów ze wskazanych dziedzin sztuki.
48. Pory roku w literaturze i malarstwie. Dokonaj analizy porównawczej sposobu realizacji tego motywu; odwołaj się do wybranych przykładów ze wskazanych dziedzin sztuki.
49. Burza w literaturze, malarstwie i muzyce romantyzmu. Dokonaj analizy porównawczej sposobu realizacji tego motywu; odwołaj się do wybranych przykładów ze wskazanych dziedzin sztuki.
50. Natura w oczach romantyków. Analizując wybrane przykłady z literatury i innych dziedzin sztuki, porównaj sposoby jej przedstawienia.
51. Wiosna jako motyw w literaturze, malarstwie i muzyce. Dokonaj analizy porównawczej sposobu realizacji tego motywu; odwołaj się do wybranych przykładów ze wskazanych dziedzin sztuki.
52. Impresjonizm – kierunek w literaturze, malarstwie i muzyce. Omów i porównaj środki artystyczne charakterystyczne dla tej konwencji, odwołując się do wybranych przykładów ze wskazanych dziedzin sztuki.
53. Realizm jako sposób prezentowania świata w literaturze i malarstwie. Omów i porównaj środki artystyczne charakterystyczne dla tej konwencji, odwołując się do wybranych przykładów ze wskazanych dziedzin sztuki.
54. Obrzędy i obyczaje ludowe w literaturze i malarstwie. Na wybranych przykładach porównaj sposoby ich przedstawiania i funkcje.
55. Porównaj na wybranych przykładach różne sposoby i funkcje przedstawiania powstania styczniewego w literaturze i innych dziedzinach sztuki.
56. Sceny batalistyczne w literaturze i malarstwie. Na wybranych przykładach porównaj sposoby ich przedstawiania i określ ich funkcje.
57. Wydarzenia historyczne jako temat dzieł literackich i malarskich. Porównaj sposób ich wykorzystania i wskaż funkcje, odwołując się do wybranych dzieł.
58. Polskie postacie historyczne w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Na wybranych

przykładach porównaj sposoby ich kreacji i określ ich funkcje.

59. Personifikacja śmierci w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Analizując wybrane dzieła, omów zróżnicowanie wizerunku śmierci.
60. Inspiracje antyczne w kulturze. Analizując wybrane dzieła literackie, malarskie, rzeźbiarskie, architektoniczne, omów sposoby wykorzystania motywów antycznych.
61. Małżeństwa w literaturze i malarstwie. Na wybranych przykładach porównaj sposoby ich kreacji i określ ich funkcje.
62. Kobiety w literaturze i malarstwie. Na wybranych przykładach porównaj sposoby ich kreacji i określ ich funkcje.
63. Biblia jako źródło inspiracji w literaturze, malarstwie, rzeźbie... Analizując wybrane dzieła sztuki, porównaj sposoby wykorzystania motywów biblijnych.
64. Arkadia w literaturze i malarstwie. Dokonaj analizy porównawczej sposobu realizacji tego motywu; odwołaj się do wybranych przykładów ze wskazanych dziedzin sztuki.
65. Idea „krzepienia serc” w powieściach historycznych Henryka Sienkiewicza i w malarstwie Jana Matejki. Dokonaj analizy porównawczej sposobu realizacji tej idei.
66. Motyw tańca w literaturze i malarstwie. Analizując wybrane dzieła, omów różnorodne jego ujęcia i funkcje.
67. Topos ogrodu w literaturze i malarstwie. Analizując wybrane dzieła, omów różnorodne jego ujęcia i funkcje.
68. Oceany, morza, jeziora, rzeki ... w literaturze i malarstwie. Porównaj funkcjonowanie tego motywu, analizując wybrane przykłady.
69. Malarskie i literackie wyobrażenia upadku Ikara. Dokonaj analizy porównawczej sposobu realizacji tego motywu.
70. Strój jako element charakterystyki bohatera. Analizując wybrane przykłady dzieł literackich i malarskich, porównaj sposób ukazywania zależności pomiędzy cechami postaci a jej ubiorem.

Język

71. Imiona, nazwiska, przydomki i pseudonimy postaci literackich i filmowych. Dokonaj analizy i interpretacji zagadnienia; wykorzystaj wybrane przykłady ze wskazanych dziedzin sztuki.
72. Formuły grzecznościowe w języku Polaków różnych pokoleń. Dokonaj analizy zagadnienia z wykorzystaniem wybranych przykładów językowych zaczerpniętych z literatury i innych źródeł.

73. Cechy gwary śląskiej. Omów, wykorzystując np. felietony, piosenki, bajki, przysłowia, dowcipy.
74. Jak mówią postacie literackie? Dokonaj analizy języka wybranych postaci; zwróć uwagę na to, jak język ujawnia ich charakter i przynależność środowiskową.
75. Język komunikacji internetowej. Scharakteryzuj go, odwołując się do wybranych form wypowiedzi internetowych (np. czat, blog, forum, gadu-gadu i inne).
76. Wpływ języka angielskiego na współczesną polszczyznę. Omów, analizując wybrane przykłady.
77. Imiona pochodzenia biblijnego, imiona słowiańskie i imiona obce we współczesnej polszczyźnie. Omów, analizując wybrane przykłady.
78. Komizm słowny i sposoby jego realizacji. Na wybranych przykładach dokonaj analizy i omów funkcje.
79. Dokonaj analizy językowej wybranych przysłów polskich.
80. Omów zapożyczenia językowe i ich funkcje w wybranych utworach literackich.
81. Analizując wybrane przykłady literackie omów charakterystyczne cechy języka i stylu utworów barokowych.
82. Dokonując analizy języka tekstów utworów hip-hopowych, wyjaśnij zasadność doboru językowych środków wyrazu.
83. Dokonując analizy języka wybranych reklam, omów celowość użytych zabiegów językowych.
84. Omów zjawisko archaizacji i jego funkcje w wybranych utworach literackich.
85. Analizując wybrane przykłady tekstów literackich, wskaż cechy stylistyczne charakterystyczne dla pisarza i epoki, w której tworzył.